

ÎN C H E I E R E

30 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministrul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Butuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al condițiilor inumane și degradante de detenție, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016

c o n s t a t ă:

La data de 19 ianuarie 2016, Alexandru Butuc a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al condițiilor inumane și degradante de detenție.

În motivarea acțiunii a menționat că, la data de 11 februarie 2012 a fost arestat, iar la data de 14 februarie 2012 a fost escortat la Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău. Astfel în perioada 14 februarie 2012 – 23 februarie 2012, a fost deținut în celula nr. 131 a Penitenciarului nr. 13, în care se dețineau în total patru persoane.

De asemenea, menționează că, în perioada de timp 03 iulie 2012 – 07 august 2014, a fost deținut în mai multe celule ale Penitenciarului nr. 13 în care condițiile de detenție nu corespundeau standardelor stabilite, deoarece erau supraaglomerate, lipsa calitatea necesară de lumină solară, dar și sistemul de aerisire a celulelor.

Invocă faptul că, în perioada de timp 02 octombrie 2014 – 04 decembrie 2014, a fost deținut în celula nr. 130 a Penitenciarului nr. 13, cu suprafața de 10 m.p., și în care se dețineau în total patru persoane. În perioada 08 aprilie 2015 – 22 aprilie 2015, a fost deținut în celula nr. 129 a Penitenciarului nr. 13, care la fel era supraaglomerată și nu corespundea standardelor de detenție.

Mai indică reclamantul că, în aceiași celulă, nr. 129 a Penitenciarului nr. 13, cu suprafața de 10 m.p., care nu corespunde standardelor de detenție stabilite, a fost deținut și în perioadele de timp: 26 decembrie 2014 – 08 iunie 2015, 24 iunie 2015 – 08 iulie 2015, 26 august 2015 – 09 septembrie 2015. Însă, în toată această perioadă nu s-au schimbat condițiile de detenție, fiind aceleași.

Consideră că, în perioada de timp cât a fost deținut în Penitenciarul nr. 13, i s-a

încălcând dreptul garantat de art. 24 din Constituția Republicii Moldova.

Solicită admiterea cererii, încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a sumei de 300000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin deținerea în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Butuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova; s-a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Alexandru Butuc cu titlu de prejudiciu moral suma de 2000 lei; în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

În susținerea poziției sale prima instanță a reținut că, la data de 03 iulie 2012 Alexandru Butuc a fost reținut, iar în perioadele 26 decembrie 2014 – 01 martie 2015, 08 aprilie 2015 – 22 aprilie 2015, 24 iunie 2015 – 08 iulie 2015 și 26 august 2015 – 09 septembrie 2015 a fost deținut în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău.

Aderent, prima instanță a conchis că, în speță, autoritatea pârâtă este Ministerul Justiției și anume el poartă răspundere pentru acțiunile Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, deoarece instituția penitenciară este subordonată Departamentului Instituțiilor Penitenciare, care la rândul său se află în subordinea Ministerului Justiției. Respectiv, reclamantul corect și-a formulat pretențiile față de Ministerul Justiției.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova; s-a admis apelul declarat de Alexandru Butuc; s-a casat hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 30 martie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre prin care: s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Butuc către Ministerul Justiției privind încasarea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al condițiilor inumane și degradante de detenție; s-a încasat de la bugetul de stat în beneficiul lui Alexandru Butuc cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma condițiilor inumane și degradante de detenție, suma de 25000 de lei; în rest, pretențiile privind încasarea prejudiciului moral s-au respins.

În susținerea poziției sale instanța de apel a reținut că, potrivit datelor prezentate de Ministerul Justiției, începând cu data de 03 iulie 2012, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 131, care avea o suprafață de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți; începând cu data de 12 septembrie 2012, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 130, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți; începând cu 18 septembrie 2012, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. S 10, cu o suprafață de 18 m.p., împreună cu alți 5 deținuți; începând cu data de 04 octombrie 2012, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 134, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți; începând cu data de 09 octombrie 2012, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 21, cu suprafața de 8,67 m.p., împreună cu alți 5 deținuți; în perioada 16 septembrie 2013 – 07 august 2014, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 22, cu suprafața de 34,48 m.p., împreună cu alți 15 deținuți; în perioada 02 octombrie 2014 – 04 decembrie 2014, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 130, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți; începând cu 26 decembrie 2014, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 130, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți; în perioada 29 decembrie 2014 – 11 martie 2015, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 129, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți; în perioada 08 aprilie 2015 – 22 aprilie 2015, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 129, cu suprafața de 9,88 m.p., cu alți 3 deținuți; și în perioada 24 iunie 2015 – 08 iulie 2015, Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 129,

cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți.

Astfel, din datele prezentate de Ministerul Justiției în cererea de apel, instanța inferioară a dedus că în toată perioada de detenție a lui Alexandru Butuc în Penitenciarul nr. 13, acestuia nu i-au fost asigurate condiții normale de detenție, având în vedere că, în toată această perioadă a fost deținut în celule fără a-i fi asigurat spațiul minim de 4 m.p.

Succesiv, instanța de apel a statuat că, argumentele Ministerului Justiției expuse în cererea de apel poartă un caracter nefondat, urmând a fi respinse, dat fiind faptul că, toate aceste argumente au fost deja supuse examinării în fața CtEDO în alte cauze similare, care a apreciat alegațiile Guvernului ca fiind neîntemeiate.

În concluzie, invocând practica CtEDO în cauze similare, în care Curtea a acordat prejudicii reclamanților de la 1000 de euro și mai mult, instanța de apel a considerat echitabil de a încasa din bugetul statului în beneficiul lui Alexandru Butuc prejudiciul moral în mărime de 25000 de lei, sumă pe care a considerat-o justificată, echitabilă și rezonabilă.

La data de 02 ianuarie 2017, Ministrul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Alexandru Butuc.

În motivarea recursului a indicat că, au fost interpretate în mod eronat normele de drept material, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar cele constatate nu au fost dovedite prin probe veridice și suficiente. De asemenea, instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele prezentate.

În acest sens, recurentul menționează că, la examinarea cauzei în ordine de apel, principalul și unicul argument reținut de instanță întru constatarea pretinselor condiții inumane în care s-a deținut Alexandru Butuc în perioada deținerii în Penitenciarul nr.13, a fost faptul că acestuia nu i s-a asigurat spațiul de 4 m.p.

Invocă faptul că, potrivit jurisprudenței CtEDO, principalele aspecte necesare pentru aprecierea condițiilor de detenție sunt:

- dacă s-a depășit nivelul minim de severitate prin prisma art. 3 din Convenție;
- efectele cumulative ale acelor condiții; și
- durata detenției.

La caz, menționează că, pentru aprecierea condițiilor de detenție, aspectele enumerate urmează a fi examinate în cumul, unde deținerea intimatului în celulă fără asigurarea spațiului minim de 4 m.p. nu poate fi considerat drept un argument decisiv pentru constatarea violării art. 3 din Convenție, ci poate fi tratat drept un argument care ridică doar prezumția încălcării acestui articol, care în lipsa celorlalte aspecte nu poate în sine determina instanța să ajungă la constatarea violării art. 3 din Convenție prin deținerea intimatului în condiții inumane.

A mai invocat faptul că, CtEDO a subliniat în mai multe rânduri că, în temeiul art.3 din Convenție, nu se poate determina, o dată și pentru totdeauna, un anumit număr de metri pătrați, care ar trebui să fie asigurați unui deținut.

Succesiv, a menționat că, pentru a decide existența încălcării articolului 3 din Convenție prin lipsa spațiului personal, urmează a fi luate în vedere următoarele trei criterii:

- fiecare deținut trebuie să aibă un loc de dormit individual în celulă;
- fiecare deținut trebuie să aibă la dispoziția sa cel puțin trei metri pătrați de spațiu; și
- suprafața totală a celulei trebuie să fie de așa natură, încât să permită deținuților să se deplaseze liber între elementele de mobilier.

În concluzie, consideră faptul că, simpla deținere a intimatului într-un spațiu mai mic de 4 m.p. nu poate servi temei pentru constatarea violării art. 3 din Convenție. Astfel, nu s-a adeverit faptul că, intimatul a fost supus unui tratament inuman și degradant cu încălcarea art. 3 CEDO, prin deținerea în condiții inumane.

Aderent, susține că, instanțele inferioare nu au luat în calcul eforturile incontestabile realizate de către autoritățile naționale, în special începând cu perioada anului 2011 pentru îmbunătățirea condițiilor materiale de detenție în Penitenciarul nr.13.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră că, recursul a fost declarat în termen, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului a deciziei instanței de apel pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, prin urmare calea de atac se consideră ca fiind exercitată în termen.

Argumentele invocate în recurs precum că, au fost interpretate în mod eronat normele de drept material, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar cele constatate nu au fost dovedite prin probe veridice și suficiente, nu pot fi reținute, deoarece prin cumulul suportului probator administrat în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine perioada deținerii intimatului în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, și condițiile de detenție a acestuia.

Așa, din conținutul informației tabelare prezentate însăși de Ministerul Justiției în cererea de apel reiese că,

- începând cu data de 03 iulie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 131, cu o suprafață de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți;
- începând cu data de 12 septembrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 130, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți;
- începând cu 18 septembrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. S 10, cu o suprafață de 18 m.p., împreună cu alți 5 deținuți;
- începând cu data de 04 octombrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 134, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți;
- începând cu data de 09 octombrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 21, cu suprafața de 8,67 m.p., împreună cu alți 5 deținuți;
- în perioada 16 septembrie 2013 – 07 august 2014, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 22, cu suprafața de 24,48 m.p., împreună cu alți 15 deținuți;
- în perioada 02 octombrie 2014 – 04 decembrie 2014, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 130, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți;
- începând cu 26 decembrie 2014, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 130, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți;
- în perioada 29 decembrie 2014 – 11 martie 2015, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 129, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți;
- în perioada 08 aprilie 2015 – 22 aprilie 2015, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 129, cu suprafața de 9,88 m.p., cu alți 3 deținuți;
- în perioada 24 iunie 2015 – 08 iulie 2015, intimatul Alexandru Butuc a fost deținut în celula nr. 129, cu suprafața de 9,88 m.p., împreună cu alți 3 deținuți.

Din informația redată, făcând un calcul matematic se deduce că, începând cu data de 03 iulie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în

detenție în mărime de 2,47 m.p.; începând cu data de 12 septembrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 2,47 m.p.; începând cu 18 septembrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 3 m.p.; începând cu data de 04 octombrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 2,47 m.p.; începând cu data de 09 octombrie 2012, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 1,445 m.p.; în perioada 16 septembrie 2013 – 07 august 2014, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 1,53 m.p.; în perioada 02 octombrie 2014 – 04 decembrie 2014, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 2,47 m.p.; începând cu 26 decembrie 2014, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 2,47 m.p.; în perioada 29 decembrie 2014 – 11 martie 2015, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 2,47 m.p.; în perioada 08 aprilie 2015 – 22 aprilie 2015, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 2,47 m.p.; în perioada 24 iunie 2015 – 08 iulie 2015, intimatul Alexandru Butuc a fost asigurat cu spațiu de cazare în detenție în mărime de 2,47 m.p..

Succesiv, instanța de recurs critică argumentele recurentului precum că, fiecare deținut trebuie să aibă la dispoziția sa cel puțin trei metri pătrați de spațiu. Or, legiuitorul a prescris imperativ în pct. 464 din Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 „cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați”, fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții. Mai mult decât atât, în perioada descrisă, intimatul nu a fost asigurat nici măcar cu cei trei metri pătrați invocați de recurent.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurentului precum că, pentru a decide existența încălcării articolului 3 din Convenție prin lipsa spațiului personal, urmează a fi luate în vedere dacă, fiecare deținut trebuie să aibă un loc de dormit individual în celulă; fiecare deținut trebuie să aibă la dispoziția sa cel puțin trei metri pătrați de spațiu; și suprafața totală a celulei trebuie să fie de așa natură, încât să permită deținuților să se deplaseze liber între elementele de mobilier. Or, din cumulul circumstanțelor constatate, instanța de recurs deduce că, întru-un așa spațiu restrâns este imposibilă asigurarea fiecărui deținut cu un loc de dormit individual în celulă, asigurarea spațiului personal pentru fiecare dintre aceștia și asigurarea deplasării libere între elementele de mobilier.

Distinct de cele menționate, Completul subliniază și durata detenției intimatului. Așa, din aceeași informație tabelară conținută în cererea de apel a Ministerului Justiției al Republicii Moldova reiese că, intimatul a fost deținut aproximativ un an într-o celulă în care a fost asigurat cu spațiu de cazare de 1,53 m.p. din cei patru metri pătrați garantați prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 (perioada 16 septembrie 2013 – 07 august 2014); 167 de zile a fost deținut în celule în care a fost asigurat cu spațiu de cazare de 2,47 m.p. din cei patru metri pătrați garantați prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 (perioadele 02 octombrie 2014 – 04 decembrie 2014, 29 decembrie 2014 – 11 martie 2015, 08 aprilie 2015 – 22 aprilie 2015, 24 iunie 2015 – 08 iulie 2015).

La fel, se denotă faptul că, pentru perioada 03 iulie 2012 – 09 octombrie 2012 nu poate fi stabilit cu exactitate numărul zilelor de detenție a intimatului în fiecare din

celulă în parte. Însă, din informația generală prezentată, rezultă că și în această perioadă Alexandru Butuc nu a fost asigurat cu spațiu de cazare de patru metri pătrați garantați prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006. Mai mult decât atât, în perioada deținerii acestuia în celula nr. 21 fiecăruia din deținuți îi revenea câte 1,445 m.p.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că, la examinarea cauzei, instanța inferioară a examinat în cumul aspectele necesare pentru aprecierea condițiilor de detenție prin prisma încălcării nivelului minim de severitate, efectelor cumulative ale acelor condiții și duratei detenției.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că, în temeiul art. 3 din Convenție, nu se poate determina, o dată și pentru totdeauna, un anumit număr de metri pătrați, care ar trebui să fie asigurați unui deținut. La caz, urmează a fi reiterat faptul că, legiuitorul național, ținând cont de prevederile Codului de executare, Codului penal, Codului de procedură penală și altor acte normative naționale și internaționale la care Republica Moldova este parte, și jurisprudența CtEDO, a stabilit în pct. 464 din Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 „cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați”, fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții.

Astfel, Completul reiterează că, potrivit practicii CtEDO pronunțată în cauza *Baștovoii contra Moldovei* „Curtea se referă la materialele relevante citate în jurisprudența sa anterioară în privința Republicii Moldova (a se vedea, cu titlu de exemplu, *Shishanov c. Republicii Moldova*, nr. 11353/06, §§ 50-61, 15 septembrie 2015). 12. În rapoartele sale pentru anii 2013, 2014 și 2015 privind condițiile de detenție ca urmare a mai multor vizite la Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova („Centrul pentru drepturile Omului, care de asemenea acționează în numele Ombudsmanului”) a constatat probleme serioase, în special privind supraaglomerarea, calitatea mâncării, ventilarea și accesul la lumina solară. În lumina constatărilor sale din rapoartele pentru anii 2014 și 2015 s-a recomandat închiderea Penitenciarului nr. 13, sau în cazul în care nu este posibil, să fie, în mod urgent, îmbunătățite condițiile de detenție”. Curtea a reiterat că statul trebuie să se asigure că o persoană este deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității umane, că modul și metoda de executare a măsurii să n-o supună suferinței sau unor greutăți de o intensitate care să depășească nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și că, având în vedere cerințele practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea să îi fie protejate în mod adecvat (a se vedea *Kudla v. Poland* [GC], nr. 30210/96, §§ 92-94, CEDO 2000-XI, și *Popov c. Rusiei*, nr. 26853/04, § 208 13 iulie 2006).

De asemenea, Curtea a reiterat, în particular că, o lipsă serioasă de spațiu într-o celulă de penitenciar este calificată drept un factor care trebuie luat în considerare la stabilirea faptului dacă condițiile de detenție descrise sunt „degradante” în sensul art. 3 din Convenție și poate releva o violare, fie luat separat, fie împreună cu alte încălcări (a se vedea *Karalevičius c. Lituaniei* nr. 53254/99, §§39, 7 aprilie 2005, și *Ananyev și alții*, nos. 42525/07 și 60800/08, §§ 139-165, 10 ianuarie 2012, §§ 145-147 și 149).

Cu titlu secundar, nu pot fi reținute nici argumentele recurentului precum că, instanțele inferioare nu au luat în calcul eforturile incontestabile realizate de către autoritățile naționale, în special începând cu perioada anului 2011 pentru îmbunătățirea

condițiilor materiale de detenție în Penitenciarul nr. 13, deoarece circumstanțele invocate nu își găsesc confirmare din materialele cauzei. Mai mult ca atât, argumentul dat nu poate fi luat în calcul și din motiv că, este unul prea general și nu *ad rem*, adică nu se referă la obiect concret al cauzei. La caz, recurentul nu a prezentat careva probe verosimile pentru a demonstra ce acțiuni a întreprins întru înlăturarea condițiilor de detenție degradante în care era deținut intimatul Alexandru Butuc.

În corolar, instanța de recurs conchide că, instanța inferioară corect a dedus că, în perioada de detenție a lui Alexandru Butuc în Penitenciarul nr. 13, acestuia nu i-au fost create condiții de detenție, fiind astfel încălcat de către stat art. 3 din Convenția Europeană, care interzice sub orice formă tratamentul inuman al persoanelor.

Reieșind din circumstanțele enunțate, și având în vedere practica CtEDO în cauze similare, în care Curtea a acordat prejudicii reclamanților de la 1000 de euro și mai mult, Completul consideră justificată, echitabilă și rezonabilă decizia instanței de apel de a încasa din bugetul statului în beneficiul lui Alexandru Butuc suma de 25000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin violarea art. 3 din Convenție. Or, potrivit Hotărârii nr. 8 din 24 decembrie 2012 a Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art. 3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale”, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru violarea art. 3 din Convenție instanțele judecătorești naționale vor putea acorda cu titlu de prejudiciu moral, compensații în mărime de la 3000 de euro până la 5000 de euro, care urmează a fi plătite în lei moldovenești.

În lumina circumstanțelor de fapt constatate și expuse supra, Completul consideră că, instanța de apel a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecării, prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art.118, 121 și 123 alin. (2) din aceeași lege, a dat o apreciere obiectivă și multiaspectuală probelor administrate și just a ajuns la concluzia de a respinge apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu admiterea apelului declarat de Alexandru Butuc.

Instanța de recurs notează că, recurentul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel, iar o verificare suplimentară a acesteia nu este necesară.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (*cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Completul concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, iar circumstanțele de fapt invocate de recurent în cererea de recurs nu constituie obiect al recursului, or recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept a pricinii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la

concluzia de a considera recursul declarat de Ministrul Justiției al Republicii Moldova în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministrul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță